

קבלו את ראש המועצה, גרסת 1968

עם תום תקופת הבחירות, נזכר משה דוקטורי, 76, עזריה, ראש המועצה הרביעי של המועצה האזורית גזר, איך הגיע במפתיע לראשות המועצה, שמנתה בימים ההם שמונה עובדים ואוטובוס אחד

רים נציגים והנציגים היו בוחרים מתוכם את ראש המועצה. התארגנה קבוצה של חברים מהמושב, ביוזמת משה אסולין מירוש, שרצתה להושיב בראש המועצה מושבניק. נציגי המושבים בחרו בי ושמרנו את הדבר בסוד. ב-2.2.68 התקיימו הבחירות. כל הנציגים יושבים בחדר, סביב שולחן ופתאום, אחד החברים מודיע שאני המועמד שלהם. הקי" בוצניקים היו מאוד מופתעים ומאוד כעסו. הם ביקשו לעצור את הדיון ולצאת להתייעץ, אבל זה כבר לא שינה את המצב ואני נבחרתי לראשות המועצה. ההפתעה הכי גדולה, היתה של חברי המושב שלי, כשבאתי והודעתי להם שאני ראש המועצה החדש".

משה דוקטורי, יליד ירושלים, הגיע ארצה עוד לפני קום המדינה בבטן אמו, כשהחליטו הוריו לצאת מעירק לפלשתינה ועשו את כל הדרך המפותלת דרך פרס, סוריה ולבנון, עם ילד קטן ותינוק בדרך. "אבא", מספר משה, "נכנס לארץ עם אשרת תייר וכדי שלא יאלץ לעזוב את הארץ עם פקיעת תוקף האשרה, התלויף לזמן מה את שמו מדוקטורי למזרחי".

לעזריה הגיעה המשפחה כשהיה משה בן 16 ונמנתה על 28 המשפחות הראשונות, שהתיישבו על אדמת הכפר הערבי אל בריה (ראה מסגרת). "כשעזבו רוב המייסדים את המושב", נזכר משה, "ההורים שלי נשארו, כי אבא כבר הספיק להביא לכאן חלק ממשפחתו".

בתמונות: הקמת הספרייה עם התורמת ממשפחת רוטשילד

כמו משפחה קטנה

כשהגיע משה למשרדו במועצה ששכנה אז בקיבוץ נען, היתה שם פקידה יחידה בחצי משרה, עובד אחד שמילא את תפקיד המזכיר, גזבר ומספר פונקציות נוספות. עובד סוציאלי אחד "שהפעילות שלו היתה הפעילות הכי מורגשת במועצה, הוא תיפקד ממש כמו הדמות בסרט סאלח שבת", נזכר משה. מנהל השבונות, תברואן ושני נהגי אוטובוס. "סך הכל שמונה עובדים", צוחק משה, "זה היה למעשה כמו משפחה. כלל תקציב המועצה באותם ימים הסתכם בפחות משני מיליון לירות. לא נעשתה כמעט שום פעילות ולא ניתנו כמעט שירותים מהמועצה ליישובים ולתושבים".

מועצה צומחת

"הדרך היחידה או להשיג תקציבים ממשרד הפנים", נזכר משה, "היתה על יד קבלת מענקים מיוחדים וכך עברתי. משרד השיכון היה מטפח תקציבים לכבישים. לאט לאט התחלנו להקים ביישובים מגרשי ספורט, תאורת חצר והתארגנו לאיסוף אשפה. הגדלנו את הפעילות ויחד איתה את מצבת העובדים. אחד השינויים המשמעותיים ביותר, היה הקמת

איש ציבור בנשמה

כשהשתחרר משה מהשירות הצבאי, בשנת 1954, התגייס למשמר הגבול, אך מהר מאוד מצא את עצמו במשרה הציבורית הראשונה, שהובילה לבאות אתריה. "מדריך חברתי שהיה פה במושב", הוא מספר, "שלח אותי לקורס מרכזי משק וכשחזרתי התמנית לתפקיד מזכיר פנים של היישוב, אותו מילאתי עד שנת 1963. סמוך לכך, פנה אלי בן ציון חלפון, אז סגן שר החקלאות, בבקשה שאתגייס לעזור במושב גבעתי. כעבור עוד שנה, פנה אלי אליעזר דנביץ', שהיה איש תנועת המושבים וביקש שאקבל עלי את תפקיד המזכיר במשמר השבעה. במקביל לכל השינויים האלה, הייתי מאז ייסוד המועצה, נציג עזריה במועצה".

הו, הא, מי זה בא...

בסוף 1967 היו צריכות להתקיים בחירות, או נכון יותר לומר, בהתאם לשיטת הימים ההם, מינויים לראשות המועצה. עד אז, כיהנו בתפקיד זה רק קיבוצניקים, ישראל גלילי מנען, אברהם ברטורה מחולדה, נפתלי אונגר מנצר סירני. "השיטה אז", מספר משה, "היתה שהועדים היו בוח

משה היום בביתו

מחלקת החינוך, שבהתחלה היתה יחד עם מחלקת תרבות, אבל ככל שגדלה הפעילות במחלקת החינוך, הקמנו גם מחלקה נפרדת לתרבות וספורט."

עד היום נוצר בליבו משה בגאווה, מספר פרוייקטים שהיו בני טיפוחיו, שכוללים תזמורת ולהקת ריקודי עם ייצוגיות, שייצגו את המועצה ברחבי הארץ, הקמת ספרייה אזורית וספרייה ניידת, שירות רפואת שיניים ואת הקמת בית חשמונאי, בשנת 1971, שהחלה ב-19 יחידות דיור, שהיו מיועדות למורים ועובדי ציבור.

משה כיהן במשך שתי קדנציות נוספות, להן נבחר על פי אותה שיטה וסיים את עבודתו במועצה ב-1980, כשמצבת העובדים מונה כ-200 איש.

לשאלתי, האם היה רץ לראשות המועצה, בשיטה הנהוגה היום, של בחירות אישיות, הוא עונה מיד, "בחירות אישיות זה לא מתאים לי. זה לא האופי שלי, אני לא יודע למכור את עצמי. היום מועמד, כדי להיבחר, צריך להבטיח הבטחות, אני מעולם לא נתתי לאיש הבטחה, שהתקציב לקיומה לא היה מונח אצלי בכיס. ותוץ מזה, "הוא מחייך, "מי צריך ראשות מועצה, כשהוא סבא במשרה מלאה, ל-11 נכדים?"

מושב עובדים להתיישבות שיתופית. עלה לקרקע ב-30 באוקטובר 1949, ז' בחשון, תש"י, לאזור חורבות הכפר הערבי "אל-בריה" כפר הדבש בפי תושביו (כיום בית חשמונאי ועזריה) שנכבש במלחמת העצמאות במבצע דני. הגרעין המייסד מנה 28 משפחות שהגיעו מירושלים במסגרת התוכנית "מהעיר אל הכפר".

התושבים הראשונים היו משוחררי צה"ל, בוגרי מלחמת תש"ח, חברים בארגון נטרי ציון מהצבא הבריטי. חברים בארגונים ההתיישבותיים יע"ק (יהודים עולי זאכו כורדיסטאן) והמזרחי. מוצאם היה מעירק, פרס, סוריה ותורכיה, שעלו לארץ עשרות שנים לפני קום המדינה. ההתארגנות החלה מייד עם שחרור ירושלים מהמצור, אולם רק בשלהי 1949 תוכנית ההתיישבות הגיעה לביצוע.

בשנות החמישים המוקדמות יצאה משלחת של חברי הגרעין המייסד מהמושב למחנות העולים (מעברות) בבית ליד ופרדס חנה על מנת לשכנע משפחות שעלו לאחר מלחמת העצמאות לבוא ולהתיישב במושב, שהלך והתרוקן מיושביו הראשונים, בשל המצב הביטחוני הרעוע, הקיבה לגבול ומסתננים רבים. כך הגיעו למושב משפחות עולים חדשים מטריפולי ומעיראק. רבות מהמשפחות שהגיעו בגל ההתיישבות השני עדיין נמצאות במושב.

השם הסמלי, עזריה, ניתן למושב על ידי יצחק בן צבי, שלימים יהפוך לנשיאה השני של מדינת ישראל. אולם יש הגורסים כי המושב נקרא על שמו של עזריה בן אמציה מלך יהודה (מלכים ב' ט"ו 1). אחרים רואים בשם עזריה את ראשי התיבות של המשפט "עולי זאכו ראו ישועת ה'". (זאכו עיר בכורדיסטאן).

מרבית המשקים במושב עסקו בחקלאות בשנים הראשונות לקיומו. אולם כיום מעטים העוסקים בחקלאות למחייתם ומרבית התושבים הינם בעלי מקצועות חופשיים ובעלי עסקים העובדים מחוץ למושב. ענפי החקלאות הפעילים במושב כיום: עופות מטילות, פטימים, רפז, כרמים וגידולי שדה.

המושב מסונף לתנועת המושבים. ביישוב 65 משקים חקלאיים, 28 משקי עזר מקצועיים ו-70 יחידות בהרחבה.

בעת כהונתו הראשונה. מימין לשמאל: משה, רענן וייץ, אריק נחמקין, גולדה מאיר ואהרון אוזן (אז שר החקלאות)